

Oogziekenhuis
Zonnestraal

Scheelzien (Strabismus)

Mensen zien. Mensen laten zien.

Onze oogzorg gaat verder

In deze folder leest u informatie over wat scheelzien (strabismus) inhoudt en welke behandelmogelijkheden er beschikbaar zijn. Oogziekenhuis Zonnestraal is specialist in oogheelkundige zorg; met scheelzien bent u bij ons in goede handen.

Wat is scheelzien?

Een oog heeft zes oogspieren. Oogspieren zorgen ervoor dat we onze ogen kunnen bewegen en onze blik ergens op kunnen richten. Bij scheelzien werken de ogen niet goed samen. De oogspieren van linker- en rechteroog voeren niet dezelfde beweging uit waardoor de ogen niet allebei op hetzelfde punt zijn gericht. Scheelzien ontstaat meestal op kinderleeftijd maar kan ook bij volwassenen optreden. De aandoening komt voor bij circa 5% van de bevolking.

Verschillende vormen van scheelzien

Scheelzien komt in verschillende vormen voor:

- Het afwijkende oog kan naar binnen, naar buiten, naar beneden of naar boven gedraaid zijn.
- Scheelzien kan alleen bij kijken in de verte, kijken van dichtbij of kijken in een bepaalde richting voorkomen.
- Scheelzien kan constant aanwezig zijn, maar ook het ene moment wel en het andere moment niet.
- Scheelzien kan duidelijk zichtbaar zijn, maar ook nauwelijks opvallen (latent scheelzien).

Gevolgen van scheelzien

Scheelzien kan leiden tot:

- **Een lui oog (amblyopie)**

Een lui oog is een gezond oog dat slechter ziet dan het andere oog, ook met de juiste brilcorrectie. De hersenen gebruiken het beeld dat via dit oog naar binnen komt niet. Hierdoor verdwijnt de prikkel om scherp te zien: het oog wordt 'lui'. Een lui oog ontstaat in de vroege kinderjaren waarin het scherp zien nog in ontwikkeling is. Een lui oog gaat niet vanzelf over. Wel kan het worden verholpen als er tijdig met de behandeling wordt begonnen, het liefst zo jong mogelijk.

- **Dubbelzien (diplopie)**

Wanneer er scheelzien op latere leeftijd optreedt, is de kans op een lui oog kleiner en zal zich eerder 'dubbelzien' voordoen. Bij dubbelzien voegen de hersenen de beelden van beide ogen niet samen tot één beeld maar zien we twee beelden tegelijk.

Scheelzien en kinderen

Scheelzien komt veel voor bij kinderen. Oogziekenhuis Zonnestraal is trots op het feit dat kinderen, al vanaf jonge leeftijd, zich in het oogziekenhuis zo op hun gemak en veilig voelen. Zij worden aangesproken in hun eigen taal, er wordt geluisterd naar hun verhaal en wensen en er wordt ze duidelijk en helder verteld wat het behandelplan is. Zo weten ouders/verzorgen én kinderen goed waar ze aan toe zijn.

Symptomen

Een flink-afwijkende oogstand is duidelijk zichtbaar, maar er bestaan ook kleine scheelzien-afwijkingen, die niet of nauwelijks opvallen en daardoor minder ernstig lijken. De gevolgen zijn echter gelijk, maar een kleine afwijking kan alleen door gericht onderzoek worden ontdekt. Het is mogelijk dat de afwijking al langere tijd bestaat en dat er sprake is van een zeer slechtziend lui oog.

Wanneer het scheelzien pas op latere leeftijd optreedt, is de kans op een lui oog kleiner. In dat geval kan het beeld van het afwijkende oog minder gemakkelijk worden onderdrukt. Andere symptomen zijn:

- **Dubbelzien**

Het kind of de volwassene knijpt dan soms één oog dicht, houdt de hand voor het oog of klaagt over dubbelzien.

- **Afwijkende oogstand**

De ogen staan verder uit elkaar of dichter bij elkaar dan gemiddeld.

- **Moeilijk afstand inschatten**

Dit wordt vaak duidelijk wanneer het kind of de volwassene last krijgen van onzekere bewegingen, zoals misgrijpen of misstappen.

- **Dichtknijpen of afdekken van één oog**

Iemand die dubbel ziet knijpt regelmatig één oog dicht of dekt een oog af om beter te kunnen zien.

- **Hoofdpijn en/of misselijkheid**

Doordat de hersenen beelden onderdrukken kan hoofdpijn en/of misselijkheid ontstaan.

Diagnose

Onderzoek

Op het consultatiebureau worden de ogen volgens een vast onderzoeksprogramma nagekeken. Wanneer de arts van het consultatiebureau twijfelt aan de stand van de ogen of aan de kwaliteit van het zien stuurt hij het kind door naar de orthoptist. Een orthoptist is gespecialiseerd in de samenwerking tussen beide ogen en kan bepalen of er sprake is van scheelzien. De diagnose kan worden gesteld op basis van onderzoek naar:

- De oogstand en de samenwerking van de ogen.
- De werking van de oogspieren.
- De brilsterkte.
- De gezichtsscherpte van de ogen.

De oogarts kijkt meestal aan het einde van het onderzoek naar de gezondheid van de ogen zelf.

Behandeling

De behandeling van scheelzien en/of een lui oog kan langdurig zijn. Er wordt naar gestreefd het zicht te verbeteren zonder te opereren. Behandeling van het lui oog omvat de volgende methoden:

- **Afplakken van het goede oog.**
- **Voorschrijven van een bril** om het beeld dat het lui oog ontvangt maximaal scherp te krijgen.
- **Voorschrijven van de juiste bril bij een hoge verziendheid** omdat hierdoor soms een verbetering van de oogstand verkregen kan worden.
- **Oogdruppels.** Wanneer afplakken geen resultaat oplevert wordt soms overgestapt op oogdruppels.

Bij deze behandelingen zijn regelmatig controles nodig om de resultaten te kunnen vaststellen.

Oogspieroperatie

Bij een deel van de kinderen en volwassenen wordt uiteindelijk overgegaan tot een oogspieroperatie. Een oogspieroperatie wordt gedaan door de oogarts. Er wordt dan een oogspieroperatie verricht waarbij de oogspieren die aan de buitenkant van de oogbol vastzitten, verzwakt of versterkt worden door ze te verplaatsen of in te korten. Dit kan aan één of aan beide ogen gebeuren. Deze operatie gebeurt onder algehele narcose en is een dagbehandeling.

Na de operatie zullen de ogen rood, wat gezwollen en/of pijnlijk zijn. Er worden oogdruppels voorgeschreven om infecties te voorkomen. De eerste weken na de operatie kan het kind beter niet in de zandbak spelen. Ook wordt zwemmen afgeraden wegens infectiegevaar. In de meeste gevallen heeft de operatie voldoende resultaat. Soms is een tweede operatie noodzakelijk, bijvoorbeeld bij een onder- of overcorrectie.

⊕ Bij oogspieroperaties op oudere leeftijd is het erg belangrijk goed te onderzoeken in hoeverre er een kans bestaat op dubbelzien na een operatie. Soms zijn de hersenen zo goed aangepast aan de bestaande afwijkende oogstand, dat het onmogelijk is een cosmetisch storend scheelzien te corrigeren zonder dubbelzien te veroorzaken. In dat geval moet van een operatie worden afgezien.

Aanvullende informatie

Om inzicht in de oorzaken en gevolgen van het scheelzien te krijgen is het belangrijk te weten dat mensen zien met beide ogen. De beelden uit beide ogen worden in de hersenen verenigd tot één beeld. Dit vermogen om te zien met twee ogen ontwikkelt zich in de eerst zes tot zeven levensjaren van het kind, waarbij de belangrijkste ontwikkelingen al plaats vinden in de vroegste levensperiode. Als de normale ontwikkeling van het zien met twee ogen wordt verstoord kan scheelzien optreden.

Risicofactoren voor scheelzien

- Erfelijke aanleg.
- Medische problemen in de periode rond de geboorte.
- Ook de eventuele brilsterkte van de ogen kan het ontstaan van scheelzien in de hand werken. Een hoge verziendheid is een risicofactor voor het ontwikkelen van scheelzien.
- Een groot verschil in sterkte tussen de beide ogen kan leiden tot verstoring van het zien met twee ogen.
- Een oogbewegingsstoornis.
- Hersenzenuwaandoening.

Heeft u nog vragen?

Oogziekenhuis Zonnestraal informeert u graag

Scheelzien is een oogandoening waar de oogartsen van Oogziekenhuis Zonnestraal veel ervaring mee hebben. Indien u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u altijd contact opnemen met Oogziekenhuis Zonnestraal.

Wij informeren u graag.

Oogziekenhuis Zonnestraal

Specialist in oogheelkundige zorg

Oogziekenhuis Zonnestraal biedt hoogwaardige behandelingen voor alle oogheelkundige aandoeningen. U kunt bij ons ook terecht voor brilvervangende chirurgie (ooglaserbehandelingen en lensimplantaties) en ooglidcorrecties. Kijk voor meer informatie hierover op www.oogziekenhuiszonnestraal.nl

Oog voor u

U krijgt bij Oogziekenhuis Zonnestraal de zorg waar u recht op heeft: professionele oogheelkunde volgens de modernste technieken, korte wachttijden en aandacht voor u, uw verhaal en uw vragen.

Kwaliteit en veiligheid

Oogziekenhuis Zonnestraal heeft als eerste oogziekenhuis in Nederland het internationale keurmerk Joint Commission International (JCI) voor kwaliteit en patiëntveiligheid behaald. Het ziekenhuis heeft in één keer het Gold Seal of Approval van JCI toegekend gekregen en schaart zich hiermee in de rij van de meest toonaangevende zorgorganisaties in de wereld. Oogziekenhuis Zonnestraal doet er alles aan om uw veiligheid te garanderen tijdens een bezoek en/of behandeling. U kunt erop vertrouwen dat uw behandeling veilig verloopt en hieraan bijdragen door de oogarts goed te informeren over uw klachten, medicijngebruik, leefwijze en wensen. Voelt u zich vrij vragen te stellen wanneer iets niet duidelijk is of als u zich ergens zorgen over maakt.

Klachten en privacyreglement

Oogziekenhuis Zonnestraal beschikt over een klachten- en privacyreglement. Dit is op onze locaties en via de website www.oogziekenhuiszonnestraal.nl te verkrijgen.

Contact met Oogziekenhuis Zonnestraal

Adressen

De adressen van onze locaties kunt u vinden op
www.oogziekenhuiszonnestraal.nl

Algemeen correspondentieadres

Postbus 206, 3800 AE Amersfoort

E-mail: info@oogziekenhuiszonnestraal.nl

Telefoonnummer tijdens kantooruren: **088 877 77 77**

Bij spoed

Neemt u contact met ons op via
088 877 77 77 (24 uur per dag).

Locaties

Oogziekenhuis
Zonnestraal

Internationaal keurmerk (JCI)
Joint Commission International
voor kwaliteit en veiligheid.